

Nr 731

av herr Wikström m. fl.
angående de studerandes sjukförsäkringsvillkor.

Statliga studielån och studiemedel räknas inte som inkomst vid beräkning av sjukförsäkringsersättning. Detta får till följd att de som endast lever på studiemedel inte får någon sjukpenning vid sjukdom. De har att finansiera sin sjukdomstid med lånemedel. Ur både rättvis- och trygghetssynvinkel ter sig detta mycket otillfredsställande.

Sjukdom under en termin medför inte något omedelbart inkomstbortfall. Man mister inte rätten till studiemedel under innevarande termin. Men den studietid som går förlorad måste på något sätt tas igen, och detta kan medföra ökade kostnader för den studerande. Enligt numera allmänt accepterade principer skall kostnader i samband med sjukdom inte bäras av den drabbade ensam utan solidariskt av alla medborgare. Därför bör enligt vår uppfattning de studerande inordnas i det obligatoriska sjukförsäkringssystemet. Ingen skall behöva tära på sina studiemedel under en period då några studieresultat inte kan uppnås.

En framkomlig väg vore att betrakta studiemedlen som inkomst och låta en mindre del av dessa överföras till försäkringskassan i form av försäkringsavgift. De studerande skulle då få rätt till den sjukpenning som tillkommer personer med en årsinkomst av ca 9 000 kr./år (16 kr. dag). Detta belopp skulle naturligtvis vara återbetalningsfritt.

Invändningen att det är svårt att kontrollera att några studier inte bedrivs under den tid sjukpenning utgår bemötes enklast med det faktum att motsvarande kontrollproblem, t. ex. beträffande hemmafruarna, inte tidigare ansetts böra få hindra lösandet av andra gruppers sjukpenningproblem.

Det statliga studiemedelssystemet omfattar studerande vid universitetet, högskolorna, sjuksköterskeskolorna med flera motsvarande läroanstalter. Det är mycket angeläget att denna stora grupp får trygghet vid sjukdom. Som det nu är tvingas många lita till föräldrarnas välvilja när studiemedlen tar slut. Andra har tecknat en frivillig sjukförsäkring med 18 dagars karenstid, vilken inte heller den kan anses uppfylla kraven på social trygghet.

En i detta sammanhang aktuell fråga gäller sjukpenningersättningen åt kvinnliga studerande vid havandeskap. Kvinna som i anledning av barnsbörd avhåller sig från arbete har enligt den obligatoriska sjukförsäkringen rätt till tilläggssjukpenning, även om sjukdom inte föreligger.

En förutsättning är dock att hon under minst 270 dagar i följd omedelbart före barnsörden varit placerad i lägst sjukpenningklass 3. Detta medför alltså att de flesta kvinnliga studerande som föder barn inte kan komma i åtnjutande av stödet. Detta problem har flera gånger varit föremål för riksdagens behandling. Centrala studiehjälpsnämnden framhöll i ett remissvar 1967: »Enligt nämndens uppfattning talar många skäl för att kvinnliga studerande bör tillförsäkras sjukpenning under havandeskap.» Om den här skisserade reformen genomfördes skulle frågan om ersättning vid barnsörd lösas, genom att studerande kvinnor jämställdes med andra försäkrade kvinnor och fick möjlighet till ledighet före och efter barnets födelse.

De studerande som önskar feriearbete, vilket förutsätts vid beräkningen av studiemedlens storlek, bör få tillgodoräkna sig denna inkomst också vid sjukpenningklassplaceringen. För närvarande får inte feriearbete inräknas om det är av tillfällig natur, någonting som ofta är omöjligt att avgöra. Den studerande vet inte hur länge han kommer att behålla sin anställning och huruvida han kommer att ha feriearbete även följande år. Detta påverkar hans rätt att bli sjukpenningklassplacerad.

Kungl. Maj:t uppdrog den 30 juni 1967 åt riksrevisionsverket att i samråd med centrala studiehjälpsnämnden, riks försäkringsverket och socialstyrelsen utreda de frågor som är förbundna med en utvidgning av sjukförsäkringsskyddet för de studerande. Någon utredning har ännu inte presenterats av riksrevisionsverket. Då det är önskvärt att denna fråga snarast löses bör Kungl. Maj:t påskynda utredningen och snarast framlägga förslag inför riksdagen.

Med hänvisning till vad som ovan framhållits hemställas

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att senast till 1972 års riksdag få förslag om utvidgning av sjukförsäkringsskyddet till att omfatta även studerande med statliga studiemedel.

Stockholm den 21 januari 1971

JAN-ERIK WIKSTRÖM (fp)

ELVER JONSSON (fp)

i Alingsås

BJÖRN MOLIN (fp)

GUNNAR RICHARDSON (fp)

ROLF SELLGREN (fp)

BERT STÅLHAMMAR (fp)